

ПРАКТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ПЛАТФОРМІ MOODLE У ВІТЧИЗНЯНИХ ЗВО

І. А. КОВАЛЕНКО

Київський національний університет технологій та дизайну, вул. Мала Шияновська (Немировича-Данченка), 2, Київ, 01011, ilchenkoin@ukr.net

З метою підвищення якості освіти та створення оптимальних умов для саморозвитку особистості студента в більшості закладів вищої освіти застосовується дистанційне навчання, засноване на використанні сучасних телекомунікаційних технологій. Основна увага при розробці та впровадженні систем дистанційного навчання приділяється питанням управління навчальним процесом, обліку результатів навчання та тестування інтеграції з механізмами електронного спілкування і зовнішніми системами. Дистанційне навчання реалізується за допомогою інформаційно-освітнього середовища, в якому створюють дистанційні курси.

Деякі науковці зазначають, що дистанційний курс – це структурований, цілісний процес, який повинен містити не тільки текстові матеріали, а й здійснювати пошук інформації, мати засоби взаємодії між викладачем та студентами, студентами між собою, здійснювати звернення до баз даних, та періодичних видань, розміщених в мережі Інтернет [1, с. 44].

На даний момент десятки українських ЗВО пропонують дистанційну освіту. Тому, насамперед, вважаємо за необхідне проаналізувати стан організації дистанційного навчання у деяких ЗВО України.

Для визначення стану організації дистанційного навчання нами був проведений аналіз наявності середовища Moodle для дистанційного навчання у педагогічних ЗВО.

Для проведення аналізу ми обрали 14 педагогічних ЗВО України. Відвідавши сайти цих закладів, з'ясували, що лише 10 педагогічних закладів вищої освіти мають середовище для дистанційного навчання.

За результатами була складена порівняльна таблиця, яка висвітлює дані про кількість наявних дистанційних курсів у обраних закладах. На підставі отриманих результатів нами була побудована гістограма кількості дистанційних курсів у ЗВО (рис. 1)

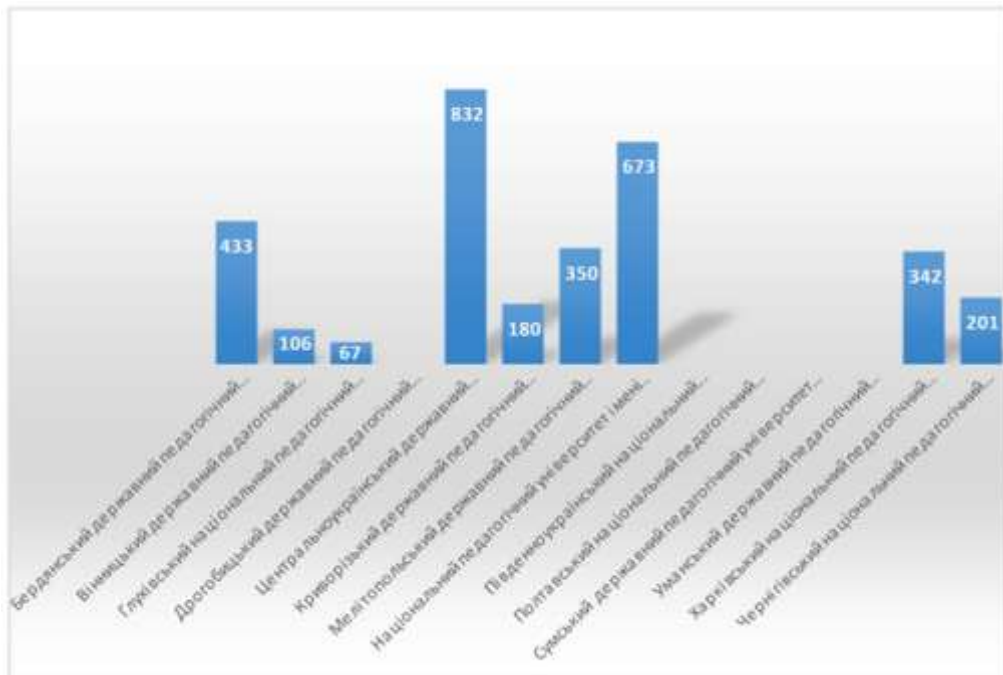

Рисунок 1 – Кількість дистанційних курсів у ЗВО України

Основними та обов'язковими елементами дистанційного курсу за визначенням В. Бикова є [2, с. 117]:

- «Передмова» – інформаційна сторінка курсу, що відкрита для всіх бажаючих.
- «Автори курсу» – відкрита сторінка, яка містить інформацію про викладачів.
- «Тьютор».
- «Новини курсу».
- «Програма курсу» - містить основні складові курсу, відкрита лише для слухачів які мають доступ.
- «Головна сторінка тижневого заняття» – відкрита для слухачів, допущених до занять.

В методичних рекомендаціях до основних характеристик електронного навчального курсу відносять [3, с. 63-64]:

1. Структурованість навчально-методичних матеріалів.
2. Логіка вивчення навчального курсу.
3. Чіткий графік виконання студентами навчального плану.

4. Наявність налагодженої системи інтерактивного спілкування засоби ресурсів дистанційних курсів та технологій протягом усього часу навчання.
5. Якість підготовлених матеріалів, задекларованих у робочій програмі.
6. Система оцінювання та контролю всіх видів навчальної діяльності студентів.

Важлива роль у визначенні якості дистанційного курсу приділяється критеріям. Отож розробено систему оцінювання дистанційного курсу на базі платформи дистанційного навчання, яка включає наступні складові: робочу програму, графік навчання, шкалу оцінювання, друковані та інтернет джерела, термінологічний словник, оголошення, теоретичний матеріал, практичні (лабораторні роботи), завдання для самостійної роботи, модульний контроль, підсумкову атестацію.

Деталізація критеріїв здійснюється у розрізі структурно-функціональної, науково-змістовної та методичної експертиз. Вони виділяють шість основних характеристик якості електронного курсу: функціональність, надійність, зручність, ефективність, супровід та мобільність [3, с. 67].

При оцінюванні дистанційного курсу потрібно враховувати сукупність змістовних, технічно-технологічних, дидактичних, методичних та дизайно-ергономічних параметрів. Критерії оцінювання структурно-функціональної експертизи представлені в таблиці 2.

Аналізуючи результати дослідження на підставі зазначених критеріїв, ми зробили висновки, що серед обраних дистанційних курсів жоден повністю не відповідає структурно-функціональними критеріям та потребує доопрацювання.

Таблиця 2 – Критерії оцінювання якості дистанційного курсу

Структурно–функціональна експертиза	
Складова	Критерії
Навчальна програма	Наявні мети та завдань вивчення курсу; вимоги до знань, умінь та навичок учнів; вказано кількість годин на вивчення кожної теми.
Графік навчання	Наявне календарно–тематичного планування проведення занять.
Методичні рекомендації по роботі з дистанційним курсом	Надаються методичні матеріали, чіткі інструкції щодо використання ресурсу, виконання завдань, самостійної роботи, тестів.
Критерії оцінювання	Наведено таблицю критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів з предмету.
Друковані та інтернет джерела	Вказано основні та додаткові друковані джерела з навчального предмету, наведені Інтернет-джерела з активними гіперпосиланнями.
Термінологічний словник	Подано у форматі глосарія, означення наводяться до всіх термінів у словнику.
Оголошення	Подано у форматі форуму.
Теоретичний матеріал	Електронні навчальні матеріали представлено у вигляді окремих тем і забезпечені розвиненою системою навігації. Мультимедійні навчально-методичні матеріали (відео, аудіо) та презентації подано у файлах стандартних форматів.
Практичні та лабораторні роботи	Кожна робота містить основні структурні елементи: тема, мета, методичні рекомендації, список завдань, форма подання результатів виконаної роботи, критерії оцінювання.
Завдання для самостійної роботи	Наявні завдання для самостійного виконання, які містять основні структурні елементи: зміст завдання, хід виконання, список індивідуальних завдань, інформаційні джерела, форма подання результатів виконаного завдання, критерії оцінювання, термін виконання.
Модульний контроль	Наявні навчальні та інтерактивні тести для проміжного контролю навчальних досягнень студентів.
Підсумкова тематична атестація	Наявний тест для підсумкової тематичної атестації з навчального предмету, що містить необхідну кількість тестових запитань і завдань.

Оскільки, інформаційно-освітнє середовище ЗВО – це системно організована сукупність засобів передавання інформації, принципів взаємодії учасників навчального процесу, дидактичного, організаційного та методичного забезпечення, яка орієнтована на задоволення потреб тих, хто навчається.

Функціями інформаційно-освітнього середовища є:

1. Інформаційна (задоволення інформаційно-освітніх потреб учасників навчального процесу);
2. Освітня (своєчасне та якісне забезпечення навчальним матеріалом);
3. Контролююча (контролювання самостійної роботи слухачів);
4. Організаційна (взаємозв'язок з викладачами).

Отже, інформаційно-освітнє середовище прямо чи опосередковано впливає на процеси становлення особистості в сучасних умовах. Воно виконує інформативну та комунікативну функції; а також сприяє реалізації тих видів діяльності, що пов'язані з використанням комп'ютера та засобами нових інформаційних технологій.

Згідно ж положення про дистанційне навчання, веб-середовище дистанційного навчання – системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням. А система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм) – програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів [4, с. 3].

Література

1. Drobnitsa, I. Pedagogical technologies in a modern general educational institution. *Pedagogical Kryvyi Rih: pedagogical almanac: collection of scientific and methodological works*. Kryvyi Rih: Ice Print, 2018. Issue 4. p. 55-58.
2. Dzyuba, P. Guide to studying the discipline "Methodology of teaching professional disciplines in higher education": manual. PAS. *Dzyuba, T. Zaitseva Dnipro: Lira*, 2015. 24 p.
3. Mukoviz, O. "Fundamentals of distance learning organization in the continuing education system." *Guidelines*. Mukoviz, O. P. Uman: FOP Zhovtyi, O., 2016. 66 p.
4. Syrotenko, G. Innovative development of education: problems of the transition from theory to practice / Syrotenko, G. *School management*. 2005. No. 1. p. 15 - 18.